

Református Pedagógiai Intézet (RPI)

OM 102246

Székhely: 4026 Debrecen, Fűvészkert u. 4.

Központi telephely: 1146 Budapest, Abonyi u. 21.

☎: 1/351-9842 ☎/Fax: 1/351-9842; 1/343-7878 / 314

Ügyintézési cím: 1146 Budapest, Abonyi u. 21.

E-mail: refpedi@reformatus.hu

www.refpedi.hu

Dátum: Debrecen - Budapest, 2014. február 5.

Tárgy: 2012. évi PISA jelentés által generált intézkedések támogatása

Szerkesztette: Márkus Gábor

E-mail: markus.gabor@reformatus.hu

Valamennyi alap- és középfokú
református köznevelési intézmény
vezetőjének

Tisztelt Intézményvezető Kolléga!

December 20-i levelünkben tájékoztatást adtunk arról, hogy az oktatásért felelős államtitkárság a 2012. évi PISA-mérések tapasztalatai alapján a mérés eredményességét javítandó intézkedési terv elkészítésére ösztönzi a református köznevelési intézményeket.

2014. január 24-i levelünkben az alábbi elemzéseket küldtük meg az iskoláknak.

- Vezetői tájékoztató az intézkedéssel kapcsolatosan (00 sz. dok.)
- Rövid szakmai összefoglaló a PISA mérés módszertanáról és tartalmáról (01. sz. melléklet)
- A PISA mérés és a kompetenciamérés összefüggéseiről. (02. sz. melléklet)
- Rövid összefoglaló arról, hogy miért probléma a PISA-sokk (részbe (01. sz. mellékletnek)
- Javaslat a PISA mérésekkel kapcsolatos nevelőtestületi értekezlet forgatókönyvére. (04. sz. melléklet)
- A témában készülő intézkedési terv fő feladatainak/elemeinek javasolt jegyzéke. (03. sz. melléklet)

Most az intézkedési tervhez küldünk mintát.

Miközben tudatosan törekszünk a rövid, közérthető tájékoztatásra, ezek a dokumentumok a szakmai elemzés eszközei, ezért az árnyaltabb és összetettebb megközelítés nem maradhat el.

Az intézkedési terv javasolt főbb részei:

CÍMLAP (vagy címsorok)

1. ELJÁRÁSREND

2. HELYZETELEMZÉS

2.1. Indokoltság

2.2. A probléma értelmezése, az intézkedési terv szükségessége

2.3. Az iskola sajátos helyzete

2.4. A pedagógiai program legfontosabb célkitűzései

2.5. A problémaelemzés módszertana és előzetes eredményei

3. CÉLMEGHATÁROZÁS

4. MEGVALÓSÍTÁSI TERV

A csatolt fájlok neve és tartalma:

1.

PISA_eredmenyesseg_intterv_teljes_minta_RPI20140205.doc

- *Az intézkedési terv bevezető, az előzményekre és elemzésekre utaló részét, valamint*
- *a megvalósítási terv word dokumentum formáját tartalmazza.*

2.

Ezt a dokumentumot a könnyebb kezelhetőség érdekében két részre is szétszedtük:

2/1.

PISA_eredmenyesseg_intterv_bevezeto_minta_RPI20140205.doc

- *Az intézkedési terv bevezető, az előzményekre és elemzésekre utaló része.*

2/2.

PISA_eredmenyesseg_intterv_megvalositasi_terv_minta_RPI20140205.doc

- *A megvalósítási terv word dokumentum formáját tartalmazza.*

3.

A megvalósítási terv mintáját excel-formátumban is kialakítottuk.

Pisa_meres_Intezkedesi_terv_minta_RPI_20140205.xls

- *A megvalósítási terv excel logika szerint.*

A dokumentumokat most word /excel illetve pdf formában is megküldjük. A honlapunkon azonban csak a pdf formátum lesz elérhető.

Excel vagy word?

Munkatársaink mindkét formát átgondolták.

A megvalósítási tervhez mindkét fajta dokumentumot közreadjuk.

A word változatba könnyebb az alábontásokat, kommentárokat, részletező megjegyzéseket beírni.

Az excel változat egyszerűbben kezelhető, de talán kevésbé részletező.

Ugyanakkor felhívjuk arra a figyelmet, hogy az intézményi gyakorlatban tanév közben többféle intézkedési terv is megszülethet, ezeket az éves munkaterv kialakításakor célszerű egy dokumentumba rendezni.

Ezt nagyon egyszerűvé teszi, ha az összes ilyen típusú tervhez egy állandó excel-struktúrát használunk, mert akkor a különböző dokumentumokból a sorok könnyen összemácsolhatóak.

- *(A témát érinti az RPI IGI-klub 2014. február 7-i rendezvénye is).*

Mennyi az intézkedési terv?

Az intézményi gyakorlatban gyakran csak a megvalósítási terv táblázatát nevezzük intézkedési tervnek.

Tekintettel arra, hogy a dokumentumot az EMMI Köznevelésért felelős államtitkársága beküldeni kérte;

- javasoljuk, hogy a teljes terv készüljön el,
- azaz a bevezető eljárásrendre utaló részek után egy tömör (1-2 oldal), kulcsszavas vagy tételmondatos helyzetismertetés kapjon helyet.

Figyelemfelhívás: „Állatorvosi ló, nem pedig az univerzális megoldás.”

A jelen intézkedési terv-minta egy modellhelyzetből indul ki.

- *Olyan általános iskolát képzel, ahol a pedagógusok bizalmatlanok a mérésel szemben, a tanulók gyengén teljesítenek, a kompetencia-fejlesztés értelmezése nem egyértelmű, a módszertani kultúrában a frontális munkáé a meghatározó szerep, a délutáni tevékenységek köre szűk, a nevelőtestületben nincs a mérések elemzésére kiképzett munkatárs.*

Református iskoláinkban gyakran nem ilyen összetett a helyzet. ezért kérjük, hogy a tervet adaptálják.

Csak azokat a részeket hagyják meg, amelyek az adott iskola számára relevánsak.

Azokban az iskolákba pl., ahol az országos kompetenciamérés elemzése bevett gyakorlat, nem szükséges ezt új fejlesztésnek tekinteni, de a megvalósítási tervnek természetesen része maradhat.

Ahol a mérési adatokat már több éve elemzik, vélhetően sokkal árnyaltabb a módszertani eszközökkel kapcsolatos elemzés

- *(pl. az iskola az egyéni differenciálást vagy a kooperatív tanulást vagy a felzárkóztató tevékenységeket preferálja).*

Ebben a helyzetben az intézményben kialakult gyakorlat továbbfejlesztését kell a táblázat soraiba beírni.

Figyelemfelhívás: „Számonkérhető.”

Kérjük, fontolják meg, hogy az intézkedési terv fenntartó általi jóváhagyása, majd az Államtitkárság tájékoztatása nyomán az itt leírt elemzések, eljárások, szervezeti megoldások, képzségek ellenőrizhetővé és számon kérhetővé válnak.

Javasoljuk, hogy az intézmények csak annyi célt vállaljanak, amit a tervezett időtartam alatt reálisan meg is tudnak valósítani. A kevesebb alighanem több.

- *A mintában közölt eljárás legalább két év időtartamot igényel (bár határidőket szándékosan nem írtunk be.)*

Nem kell a tökéletes megoldást egyetlen év alatt elérni.

A cél egy-két éven belül érzékelhető változás (javulás) elérése.

Célok meghatározása

Rövid és hosszú távú stratégia mentén lehet fejleszteni.

A rövid távú stratégia a vizsgahelyzet / mérési szituáció kezelését, az akkor aktuális motiváció serkentését, a vizsgafeladat-típusok begyakorlását célozza meg.

A hosszú távú stratégia a tananyag feldolgozásainak új módjait preferálja – elméleti ismeretek és gyakorlati alkalmazás együttlátását, a valóságismeret erősítését. Dívik ezt ma kompetencia-alapú oktatásnak is nevezni – de a lényeg inkább azon a ponton van, hogy a tanulók szövegértése és valóságképzsése fejlődjön. Az új kerettantervek ezt a változást kívánják erősíteni az intézményekben.

Ehhez a munkához nagyon jó szervezeti keretet ad az általános iskolákban a délutáni tevékenységek újratervezhető időkerete (*pl. rejtvényfejtő szakkör, logika-kör stb.*)

Kérjük, hogy a magas mérési eredményt elért intézmények közül azok, ahol minden tanuló a legfelső szinten teljesít, intézkedési tervükbe azokat az elemeket írják bele, amivel ezt a szintet továbbra is garantálni tudják.

Szép számmal vannak a kompetenciamérésen jól teljesítő református iskolák. Számukra javasoljuk, hogy az egyes tanulók szintjének emelkedését biztosító eljárásaikat tekintsék át az intézkedési tervben.

A középiskolákban fontos cél lenne a beérkező diákok mérési eredményeinek megismerése.

A PISA-mérés a középiskolák 9. osztályát is érinti, miközben a felkészítést inkább az általános iskola 5-8. évfolyama tudja biztosítani.

Ezzel kapcsolatosan munkatársunk egy rendszerszintű hibát talált: hipotézisünk szerint a középiskola korlátozottan juthat hozzá a tanuló egyéni fejlődését bemutató mérési adatokhoz.

Munkatársunk az országos szakmai szervezetekkel konzultált. Terveink szerint péntekig megküldésre kerül az a szakmai elemzés és tanácsadás, ahogyan ez a feladat kivitelezhető.

Javasoljuk, hogy a középiskolák intézkedési terveiben a 9. évfolyamos tanulók korábbi mérési adatainak megismerése és ennek pedagógiai felhasználása kerüljön az intézkedési terv céljai közé, és épüljön be az iskola szervezeti kultúrájába, eljárásrendjeibe.

Megjegyzések az intézkedési terv Excel-formátumban való használatához

Az excel-táblázat alkalmas a megvalósítási terv elemzésére és ütemezésére, de a helyzet és a célok elemzésére inkább a word-formátumú bevezetőt javasoljuk.

Így az intézkedési terv két részből áll:

PISA_eredmenyesseg_intterv_bevezeto_minta_RPI20140205.doc

- *Az intézkedési terv bevezető, az előzményekre és elemzésekre utaló része.*

Pisa_meres_Intezkedesi_terv_minta_RPI_20140205.xls

- *A megvalósítási terv excel logika szerint.*

A táblázatban a határidő oszlopot üresen hagytuk. Megfontolásra ajánljuk, hogy az ütemezés után a sorokat a határidő szerint rendezze az intézmény.

- *Elképzhető, hogy többen a határidő oszlopot inkább a táblázat elején látják célszerűnek.*
- *Az RPI elképzelése szerint a következőkben, ha intézkedési terv mintákat kell kiadnunk, elsősorban az itt látott excel-táblázat rovatait kívánjuk használni.*

A cél-érték oszlop lehet „sikerkritérium” vagy „teljesülés” cím is.

- *Erről később alighanem külön segédanyag és képzés lesz szükséges.*
- *Most röviden annyi: a jó cél tömör, indikátort tartalmaz és a határidő pontjában pontosan mérhető, hogy teljesült-e vagy sem, esetleg hogy milyen mértékben.*

Érintettek, résztvevők, felelősök:

- *A bevonódás különböző mértéke szerint.*
- *Míg az érintettek (akik tudnak róla, tájékozódnak) vagy a résztvevők (azaz a megvalósítók) köre lehet az egész nevelőtestület vagy egyes csoportok,*

- *a felelősök személyek, akár név szerint (pl. monogrammal) vagy funkció szerint (pl. beosztással) megjelölve.*

Keletkező és csatlakozó dokumentum

- *Ezek igazolják és ellenőrizhetővé teszik a leírt folyamat sikeres teljesülését.*
- *Elég egy tipikus és releváns dokumentum feltüntetése.*

Kód, ellenőrzés dátuma, teljesítés igazolása

- *Az intézkedési terv munkaeszköz is, a teljesülést az ellenőrzésre jogosult a dokumentumban igazolja.*
- *Szükséges az ellenőrző szignója vagy aláírása is.*
- *A kód megadása - ha pl. az intézkedési terv számát és a feladat sorának számát beírjuk – az intézmény más terveibe való adaptálást, beillesztést segíti.*

Továbbra is kérjük azon iskoláinkat, akik ebben a projektben nagyobb erőforrásokkal rendelkeznek, hogy az elkészített saját dokumentumaikat, eljárásaikat, jó gyakorlatukat juttassák el hozzánk.

Nyomatékosan kérjük, hogy mind az általános, mind a középiskolák vegyék igénybe az OH által 2014 tavaszán tervezett képzést, melynek témája a kompetenciamérés eredményének visszacsatolását és fejlesztését célzó segítségnyújtás. *(Tájékoztatást ad Bánné Mészáros Anikó RPI-szakértő; banne.aniko@reformatus.hu).*

Az intézkedési terv elkészítésével kapcsolatos további segítséget Bánné Mészáros Anikó *(cím fent)* vagy Kelemen Gabriella RPI-szakértő; kelemen.gabriella@reformatus.hu tud elsősorban biztosítani.

További áldott szakmai munkálkodást kívánok:

Debrecen – Budapest, 2014. január 21.

Márkus Gábor
igazgató, RPI